

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์ Nakhabut Paritat Journal

ISSN 3027-7779 (Online)

ปีที่ 17 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2568 Vol. 17 No. 3 September - December 2025

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 1 หมู่ 4 ต.ท่าจั่ว อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช 80280
Research and development institute Nakhon Si Thammarat Rajabhat University 1 Moo 4, Tha Ngio, Mueang, Nakhon Si Thammarat 80280

Received: September 7, 2025

Revised: November 20, 2025

Accepted: December 26, 2025

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
กับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

The Relationship Between Strategic Leadership of School Administrators
and Strategic Performance-Based Budget Management in Schools
under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 3

ชนิษฐา แดงเปีย

สุนทรี วรรณไพเราะ*

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: suntaree@tsu.ac.th

Khanistha Deangpia

Suntaree Wannapairo*

Faculty of Education, Thaksin University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นที่ .975 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดกลยุทธ์ รองลงมา คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ 2) การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การจัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง และการวางแผนงบประมาณ ด้านที่อยู่ในระดับมาก คือ การตรวจสอบภายใน การคำนวณต้นทุนการผลิต การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินการ และการบริหารสินทรัพย์ 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง กับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีความสัมพันธ์เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านการคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง กับด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการกำหนดกลยุทธ์กับด้านการวางแผนงบประมาณ และด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์กับด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินการ ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์; ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; การบริหารงบประมาณ; การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

Abstract

This research aimed to: 1) study strategic leadership of school administrators, 2) study strategic performance-based budget management, and 3) examine the relationship between strategic leadership of school administrators and strategic performance-based budget management. The sample consisted of 327 teachers under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 3. The research instrument was a questionnaire with a reliability of .975. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The research results found that 1) the strategic leadership of school administrators, overall and in each aspect, was at a high level. When considering each aspect, it was found that strategy formulation had the highest average value, followed by vision formulation, while the lowest mean score was found for strategy control and evaluation, 2) Overall, the budget management is focused on performance according to the school strategy at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect at the highest level was financial management and budget control. In procurement system management and budget planning, the aspect rated at a high level are internal auditing, product cost calculation, financial reporting, operating results, and asset management, and 3) strategic leadership of school administrators was highly positively correlated

with strategic performance-based budget management, with a statistical significance level of .01. The relationship is ranked in order from most to least in 3 levels as follows: revolutionary thinking for change and budget planning, strategy formulation and budget planning, and the strategic control and evaluation aspects with financial reporting and performance results respectively.

Keywords: Relationship; Strategic Leadership; Budget management; Strategic Performance-Based Budgeting.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท เพื่อให้การใช้จ่ายมีทิศทาง โปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุด (Budget Procedure Act B.E., 2018) โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมุ่งสร้างประเทศที่มั่นคงและประชาชนมีความสุข ผ่านความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและการรับมือภัยคุกคามต่าง ๆ (Office of the National Economic and Social Development Council, 2018) นอกจากนี้ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 กำหนดให้หน่วยงานใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และประเมินผลได้ (Budget Procedure Act B.E., 2018) ขณะที่รัฐธรรมนูญ มาตรา 65 กำหนดยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (Office of the National Economic and Social Development Council, 2022) สำหรับด้านการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เน้นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาบริหารงบประมาณด้วยตนเอง ตั้งแต่วางแผน จัดสรร และประเมินผล เพื่อให้การใช้จ่ายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และตรวจสอบได้ (Ministry of Finance, 2003)

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารงบประมาณให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยต้องอาศัยภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความคุ้มค่า (Ritthichan, 2023) การจัดสรรงบประมาณจึงควรสอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ตลอดจนใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจอย่างรอบคอบเพื่อลดความเสี่ยง (Kettunen, 2015) นอกจากนี้ การใช้งบประมาณแบบเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ (SPBB) ยังเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การใช้ทรัพยากรสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ที่สามารถวัดผลและตรวจสอบได้ (Ministry of Finance, 2017) ในด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ Yukl (2010) เน้นว่าผู้นำจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน กำหนดทิศทางขององค์กรได้อย่างเหมาะสม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ขณะที่ Kraus (2024) ชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างขีดความสามารถของสถานศึกษา ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคมและเทคโนโลยี นอกจากนี้ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำและขยายโอกาสทางการศึกษา (World Bank, 2018) อีกทั้งการพัฒนาความรู้ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ยังถือเป็นเงื่อนไขสำคัญที่สนับสนุนให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีความมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และยั่งยืน (Ministry of Education, 2003)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อเป็นกรอบในการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และนโยบายภาครัฐ โดยมุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษา ภายใต้แนวคิด “1 โรงเรียน 3 ระบบ” ได้แก่ ระบบบริหารจัดการ ระบบการเรียนรู้ และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แผนดังกล่าวให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และคุ้มค่า ผ่านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา การใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม รวมถึงการพัฒนาครู บุคลากร และโครงสร้างพื้นฐาน นอกจากนี้ยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย ควบคู่กับระบบติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดและยั่งยืน (Songkhla Primary Educational Service Area Office 3, 2024)

จากแนวทางการพัฒนาที่มุ่งสร้างระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส คุ่มค่า และใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและยกระดับคุณภาพการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งหวังให้ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะได้รับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ช่วยให้การวางแผนและการจัดสรรงบประมาณมีความแม่นยำ โปร่งใส และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์มากยิ่งขึ้น ครูและบุคลากรจะได้รับการสนับสนุนทรัพยากร ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพสภาพแวดล้อมและโอกาสทางการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้กำหนดนโยบายยังสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนามาตรการและแนวทางการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันนำไปสู่การเสริมสร้างระบบการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและความยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
2. เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 2,197 คน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน จากการเทียบจากตารางสำเร็จของ Krejcie & Morgan (1970) การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืน (Sampling Without Replacement)

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 ข้อ คือ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา จำนวน 35 ข้อ

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความครอบคลุม และความเที่ยงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความถูกต้องของภาษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำ แล้วนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นกับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และมีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 30 คน จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .974 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .969

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ จำนวน 327 ชุด ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในระบบแบบสอบถาม ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณของเนื้อหา ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS) หาค่าสถิติ ดังนี้ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าร้อยละ (Percentage) 2) ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และ 3) ข้อมูลการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปวิเคราะห์เทียบตามแนวคิดของการแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่เป็นมาตรฐาน ส่วนประมาณค่าของ Srisaard (2013) ซึ่งแบ่งคะแนนตามช่วง ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 = น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 = น้อย ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 = ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 = มาก และค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 = มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 สรุปผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.37, SD = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดกลยุทธ์ (\bar{X} = 4.41, SD = 0.54) รองลงมา คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ (\bar{X} = 4.38, SD = 0.52) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (\bar{X} = 4.35, SD = 0.58) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ด้าน	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับที่
1	การกำหนดวิสัยทัศน์	4.38	0.52	มาก	2
2	การกำหนดกลยุทธ์	4.41	0.54	มาก	1
3	การคิดในระดับสูง	4.35	0.59	มาก	5
4	การคาดหวังและสร้างอนาคต	4.36	0.60	มาก	4
5	การคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง	4.38	0.58	มาก	3
6	การควบคุมและประเมินกลยุทธ์	4.35	0.58	มาก	6
รวม		4.37	0.53	มาก	

2. การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, SD = 0.47) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ($\bar{X} = 4.60$, SD = 0.49) รองลงมา คือ การจัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง ($\bar{X} = 4.54$, SD = 0.51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารสินทรัพย์ ($\bar{X} = 4.43$, SD = 0.54) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ด้าน	การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับที่
1	การวางแผนงบประมาณ	4.53	0.50	มากที่สุด	3
2	การคำนวณต้นทุนการผลิต	4.46	0.50	มาก	5
3	การจัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง	4.54	0.51	มากที่สุด	2
4	การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ	4.60	0.49	มากที่สุด	1
5	การบริหารสินทรัพย์	4.43	0.54	มาก	7
6	การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินการ	4.45	0.52	มาก	6
7	การตรวจสอบภายใน	4.46	0.52	มาก	4
รวม		4.50	0.47	มาก	

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = 0.738$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีความสัมพันธ์เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านการคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงกับด้านการวางแผนงบประมาณ ($r = 0.734$) ด้านการกำหนดกลยุทธ์กับด้านการวางแผนงบประมาณ ($r = 0.724$) และด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์กับด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินการ ($r = 0.721$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา (Y)							โดยภาพรวม
	การวางแผนงบประมาณ (Y ₁)	การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ (Y ₂)	การจัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง (Y ₃)	การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ (Y ₄)	การบริหารสินทรัพย์ (Y ₅)	การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน (Y ₆)	การตรวจสอบภายใน (Y ₇)	
การกำหนดวิสัยทัศน์ (X ₁)	0.695**	0.639**	0.560**	0.532**	0.580**	0.624**	0.585**	0.661**
การกำหนดกลยุทธ์ (X ₂)	0.724**	0.654**	0.564**	0.582**	0.584**	0.638**	0.621**	0.684**
การคิดในระดับสูง (X ₃)	0.705**	0.647**	0.544**	0.546**	0.589**	0.647**	0.604**	0.671**
การคาดหวังและสร้างอนาคต (X ₄)	0.711**	0.628**	0.546**	0.585**	0.548**	0.620**	0.602**	0.664**
การคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง (X ₅)	0.734**	0.676**	0.587**	0.599**	0.595**	0.676**	0.623**	0.703**
การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (X ₆)	0.689**	0.703**	0.620**	0.579**	0.636**	0.721**	0.699**	0.729**
รวม	0.764**	0.709**	0.614**	0.615**	0.634**	0.705**	0.671**	0.738**

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

การอภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและปรับกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและความต้องการของชุมชน ส่งผลให้ครูได้รับการสนับสนุนทรัพยากรและบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการสอนเกิดความเชื่อมั่นและความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Waso (2021) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thamprayoht (2022) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวริดา Siriprasat & Seneechai (2024) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัย พบว่าการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญในการเชื่อมโยงงบประมาณกับเป้าหมายทางการศึกษา ทำให้ครูได้รับทรัพยากรและสื่อการสอนที่เพียงพอ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ และเสริมสร้างความเชื่อมั่นรวมทั้งความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mungla, Pongwiritthon, Wongruethaiwatthana, Chuadee, Monthatip & Kantawongwan (2021) ได้ศึกษาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Silthao (2023) ได้ศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา ในอำเภอเมืองลำพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sreepoh & Phloiwaen (2024) ได้ศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจน สามารถวางวิสัยทัศน์ กำหนดทิศทาง และบริหารทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การบริหารงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีผลสัมฤทธิ์ อีกทั้งการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและโปร่งใสยังเอื้อให้ครูได้รับทรัพยากรและโอกาสพัฒนาวิชาชีพเพียงพอ ส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจและสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suwanpool, Wongnaya, & Vipear (2023) ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของกลยุทธ์การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีความสอดคล้องกันในภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongsahatakulchai (2023) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ควรให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ เนื่องจากเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผู้บริหารควรกำหนดกฎเกณฑ์และมาตรฐานที่ชัดเจนสำหรับการประเมินกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของการดำเนินงานกับเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

2. การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ที่ควรให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านการบริหารสินทรัพย์ เนื่องจากเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สถานศึกษาควรตรวจสอบและประเมินผลการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่างๆ อย่างเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ลดความสูญเสียหรือความเสื่อมสภาพของทรัพย์สิน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์มีทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสูง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ก็มีประสิทธิภาพสูงตามไปด้วย ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในทุกด้าน เพื่อให้สามารถบริหารงบประมาณตามยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์
3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ จากกลุ่มตัวอย่างเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

References

- Budget Procedure Act B.E. (2018, 11 November). *Royal Gazette*, 135(92 K), 1–18. (in Thai)
- Kettunen, J. (2015). Performance-based budgeting and its implementation in public sector organizations. *International Journal of Public Administration*, 38(6), 421–434.
- Kraus, E. (2024). Strategic Management of Education: Modelling Development Processes in the Context of Contemporary Educational Challenges. *European Research Studies Journal*, 27(3), 1251–1263.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Ministry of Education. (2003). *Handbook for managing basic education institutions with legal entity status*. Bangkok: Ministry of Education. (in Thai)
- Ministry of Finance. (2003). *Budget management system and educational management*. Bangkok: Ministry of Finance. (in Thai)
- Ministry of Finance. (2017). *Guidelines for strategic performance-based budgeting (SPBB)*. Bangkok: Bureau of the Budget. (in Thai)
- Mungla, C., Pongwiritthon, K., Wongruethaiwatthana, M., Chuadee, B., Monthatip, T., & Kantawongwan, B. (2021). Strategic Performance-Based Budgeting Administration of the School Administrators under Tak Primary Educational Service Area Office 2.

- Journal of Juristic Person Management and Local Innovation*, 7(8), 45–56. (in Thai)
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2018). *National strategic plan 2018–2037*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council. (in Thai)
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2022). *Thailand sustainable development report 2022*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council. (in Thai)
- Ritthichan, M. (2023). *Schools Budget Administration Approach of the Small Secondary Under Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Education Service Area Office*. (Master of Education Thesis). Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Faculty of Education, Department of Educational Administration. (in Thai)
- Silthao, W. (2023). *Performance Based Budgeting Management of School in Muang Lamphun District Under Lamphun Primary Education Service Area Office 1* (Master of Education Thesis). University of Phayao, Faculty of Education, Department of Educational Administration. (in Thai)
- Siriprasat, W., & Seneechai, A. (2024). *The Strategic Leadership of Administrators Secondary Schools in Bangplee District Under Samutprakan the Secondary Educational Service Area Office*. *Journal of Social Sciences and Humanities of Rattanakosin*, 6(1), 50–66. (in Thai)
- Songkhla Primary Educational Service Area Office 3. (2024). *Annual action plan 2024*. Songkhla: Songkhla Primary Educational Service Area Office 3. (in Thai)
- Sreepoh, N., & Phloiwaen, P. (2024). Strategic Performance-Based Budgeting Administration of the School Administrators under Tak Primary Educational Service Area Office 2. *Interdisciplinary Journal*, 24(1), 19–35. (in Thai)
- Srisaard, B. (2013). *Introduction to research*. (9th ed.). Bangkok: Suweeriyasarn. (in Thai)
- Suwanpool, S., Wongnaya, S., & Vipear, S. (2023). The Development of Performance-Based Budgeting Strategy in Schools Under Tak Primary Educational Service Area Office 1. *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University*, 17(1), 103–115. (in Thai)
- Thamprayoht, W. (2022). *Strategic Leadership of School Administrators Affecting Resources Mobilization for Education in Schools Under the Secondary Educational Service Area Office Chanthaburi Trat*. (Master of Education Thesis). Rambhai Barni Rajabhat University, Faculty of Education, Department of Educational Administration. (in Thai)
- Waso, M. (2021). *The Strategic Leadership of School Administrators under the Office of the Private Education, Pattani Province*. (Master of Education Thesis). Yala Rajabhat University, Faculty of Education, Department of Educational Administration. (in Thai)
- Wongsahatakulchai, S. (2023). *The Strategic Leadership of School Administrators under the Office of the Private Education, Pattani Province*. (Master of Education Thesis). Silpakorn University, Faculty of Education, Department of Educational Administration. (in Thai)

World Bank. (2018). *World Development Report 2018: Learning to Realize Education's Promise*. Washington: World Bank

Yukl, G. (2010). *Leadership in Organizations*. New Jersey: Pearson Education.

ผู้เขียน

นางสาวชนิษฐา แดงเปี้ย

นิสิตปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
140 หมู่ที่ 4 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
E-mail: khanistha021980@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรี วรรณไพเราะ

อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
140 หมู่ที่ 4 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
E-mail: suntaree@tsu.ac.th

